

Міжнародна
науково-практична конференція

Проблеми
надзвичайних
ситуацій

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків
20 травня 2020 року

МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Малько О.Д.¹, к.військ.н., доц.

Закоморна К.О.², к.ю.н., доц.

¹Національний університет цивільного захисту України, Харків, Україна

²НЮУ імені Ярослава Мудрого, Харків, Україна

Примат міжнародних стандартів в усіх сферах життєдіяльності українського суспільства визнано у Конституції України (ст. 9) – чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Частиною 2 ст.3 Закону України «Про охорону праці» визначено, що якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про охорону праці, застосовуються норми міжнародного договору. Кодекс законів про працю України, стаття 8-1 «Співвідношення міжнародних договорів про працю і законодавства України» фіксує наступне: якщо міжнародним договором або міжнародною угодою, в яких бере участь Україна, встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить законодавство України про працю, то застосовуються правила міжнародного договору або міжнародної угоди.

Стандарт в етимологічному та онтологічному значенні (англ. – норма, зразок, модель, від франц. букв. – твердо стояти) – документ, що встановлює для загального і багаторазового застосування правила, загальні принципи або характеристики, які стосуються діяльності чи її результатів, з метою досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній галузі. Також під стандартами розуміється визначення очікуваної (отримуваної) якості, утверджена модель, яка є основою процесу оцінки, документ, що складений у результаті консенсусу спеціалістів, схвалений спеціалізованою організацією і спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у даній сфері [1, с. 110].

За нашою думкою, всю сукупність стандартів у будь-якій сфері суспільного життя за суб'єктом розробки та прийняття можна поділити на чотири групи:

1. Міжнародні, які визнаються державами різних континентів земної кулі (ООН).

2. Регіональні, зокрема європейські (Рада Європи, Європейський Союз).

3. Двосторонні (угоди, укладені між урядами України та іншої країни).

4. Національні (Конституція, закони, підзаконні акти України)

Міжнародні стандарти з безпеки праці тлумачать як норми, які регулюють відносини щодо забезпечення здорових та безпечних умов праці, що містяться в різних міжнародно-правових джерелах. З метою упорядкування

міжнародних стандартів у сфері охорони праці, виділяються наступні групи міжнародних джерел стандартизації праці [2, с.42].

– універсальні міжнародні документи, що закріплюють загальнови-
знані принципи міжнародного права у сфері праці.

– міжнародні договори, які укладені Україною у сфері забезпечення
безпеки праці.

– джерела так званого softlaw – «м'якого» права (рекомендації МОП
та модельні закони).

Вважаємо, що, доречно, за суб'єктом розробки та прийняття міжна-
родних стандартів у сфері охорони праці, виділяти чотири групи таких мі-
жнародних та європейських стандартів:

1. Конвенції та рекомендації Міжнародної організації праці (МОП).
2. Правові документи Європейського Союзу.
3. OHSAS - міжнародні стандарти системи менеджменту безпеки
праці та охорони здоров'я, розроблені OHSAS Project Group.
4. ISO – міжнародні стандарти управління охороною праці і безпеки,
розроблені Міжнародною організацією зі стандартизації (ISO).

Спільною рисою європейських і міжнародних стандартів в сфері без-
пеки праці та законодавства України виступають напрями, за якими здійс-
нюється регулювання охорони праці, зокрема такі, як [2, с. 45]:

- стандартизація умов праці (охоплює питання заробітної плати, ін-
формування працівників про умови трудового договору, встановлення ро-
бочого часу, відпусток, заборони дискримінації на роботі та при працевла-
штуванні);

- стандартизація робочих місць та обладнання (встановлюються міні-
мальні вимоги щодо безпеки та здоров'я на робочому місці, використання
робочого обладнання, використання засобів індивідуального захисту, знаки
з питань безпеки та здоров'я праці);

- стандартизація охорони праці окремих категорій працівників (моло-
ді, жінок, інвалідів);

- стандартизація безпеки праці окремих видів діяльності;

- стандартизація впливу особливих ризиків на стан безпеки праці
(праця з моніторами, ручне навантаження, пов'язане з ризиком, біологічні
фактори впливу, хімічні фактори впливу та азбест, фізичні фактори впливу,
електромагнітні хвилі, шум, механічна вібрація, канцерогени та мутагени).

У здійсненні адаптації національного законодавства України до між-
народних стандартів у сфері праці має стати закріплений у Загальнодержав-
ній програмі адаптації законодавства України принцип врахування зако-
нодавчих актів Європейського Союзу, наскільки це доцільно для України з
огляду на економічні, політичні, фінансові та соціальні наслідки прийняття
відповідних правових норм, адаптованих до вимог законодавства Європей-
ського Союзу. При цьому, вчені справедливо наголошують на пріоритетно-
сті міжнародних стандартів в усіх сферах життєдіяльності людей, оскільки
вони закріплюють і гарантують легалізацію, легітимацію, захист, охорону

прав людини державою та її інституціями в умовах миру й воєнних дій [3, с. 666].

Для досягнення реального впливу на покращення стану у сфері охорони праці в Україні необхідно підвищити пріоритет правових норм у цій галузі на міжнародному і національному рівнях та на рівні підприємства і залучити усіх соціальних партнерів до розробки і забезпечення механізму постійного їх дотримання й удосконалення. Чинні норми повинні бути такими, щоб вони гарантували право працівників на безпечне і здорове виробниче середовище, чітке визначення прав, обов'язків та відповідальності роботодавців і працівників.

ЛІТЕРАТУРА

1. Серета О.Г. Європейські стандарти організації праці. Право та інновації. 2015. № 4 (12). – С. 110 – 117.
2. Андрієнко В. М. Стандарти безпеки праці: зарубіжний досвід. Агросвіт. 2014. № 6. – С. 41 – 47.
3. Ляхівненко С.М. Міжнародні правові стандарти: до визначення поняття та видової характеристики. Держава і право. 2011. Вип. 51. – С. 666–672.

Kondratenko O.M., Derkach Yu.F., Kovalenko S.A., NUCDU Selection of rational units of monetary equivalents of indicators of ecological safety level of emergency and rescue vehicles exploitation process.....	366
Kriukovska O., Dniprovsk State Technical University Hazard analysis for employees of biotechnological enterprise.....	369
Vladimir Lebedev, Tetiana Tykhomyrova, Lozovytskyi Arsenii, Ievgeniia Litvinenko, Svitlana Avina, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Grigorova Tetiana, The National Science Center Kharkiv Institute of Physics and Technology, Zhaniya Saimbetova, Bayer KAZ LLP Design and research of eco-friendly coffee grounds filled polymer composites.....	372
Лобойченко В.М., Байдужий В.В., Груздова В.О., НУЦЗУ Дослідження стану окремих водних об'єктів харківської області, що знаходяться під впливом техногенних факторів.....	374
Луценко Т.О., Рубан А.В., НУЦЗУ Кримінально-правова характеристика порушення вимог законодавства про охорону праці	377
Луценко Ю.В., Шандиба А.В., НУЦЗУ Визначення параметрів системи охолодження в захисному спеціальному одязі рятувальника.....	380
Малько О.Д., Бульба О.О., НУЦЗУ Про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці...	383
Малько О.Д., НУЦЗУ, Закоморна К.О., НЮУ ім. Ярослава Мудрого Міжнародні та європейські стандарти у сфері охорони праці.....	386
Малько О.Д., Немішкालов Ю.В., НУЦЗУ Аналіз умов праці пожежного-рятувальника.....	389
Матвійчук Д.Я., Несенюк Л.П. УкрНДІЦЗ Аналіз пожеж на відкритих територіях і в природних екосистемах від необережного поводження з вогнем за короткостроковий період.....	392
Панімаш Ю.В., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Формування готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з охорони праці.....	395
Полукаров Ю.О., Мітюк Л.О., «КПІ» ім. Ігоря Сікорського Дослідження комплексу чинників, які зумовлюють ризик професійної захворюваності працівників зварювального виробництва.....	397
Рагимов С.Ю., Скочко М.В., НУГЗУ Особенности защиты окружающей среды от теплового излучения.....	400
Рибалова О.В., НУЦЗУ Вплив змін клімату в харківській області на водні екосистеми.....	403
Рибалова О.В., Коробкіна К.М., НУЦЗУ Вплив лісових пожеж на стан біорізноманіття в умовах змін клімату.....	405
Сарапина М.В., НУГЗУ Анализ влияния факторов трудовой деятельности на работников спасательных подразделений во время ликвидации пожаров.....	408